

VIKTIG INFORMASJON TIL ALLE NYANKOMNE I BYEN!
(OG UTFLYTTERE SOM HAR GLEMT HVOR DE KOMMER FRA)

7 steg for å bli en ekte

Gjør disse tingene, og du vil nå langt her i byen.

TEKST: ENDRE HOVLAND

4 Den ufrivillige bergenseren

Den ufrivillige bergenseren har et noe anstrengt forhold til selv å bli omtalt som bergenser til tross for at vedkommende bor her i byen. Ofte kan det være en sterk geografisk og kulturell identitet knyttet til et annet sted enn Bergen som gjør at hun ikke ønsker å bli omtalt som bergenser. Det kan også være at hun synes at enkelte av bergensernes trekk, spesielt de patriotiske, er såpass usjarmerende at hun ikke orker tanken på å ha disse knyttet til sin egen identitet. Den ufrivillige bergenser kan også være en innflytter som av forskjellige grunner fortsatt bor i byen til tross for at hun for lengst har lagt det bergenske været for hat. Sistnevnte ender i enkelte tilfeller etter mange års iherdig kamp for overlevelse i regnbyen, opp med å bli værflyktning.

DET BESTE SOM KAN SKJE EN UFRIVILLIG BERGENSER?

Når hun møter en innbygger i Bergen som ikke er opptatt av å fremheve det bergenske eller når hun treffer bergensere som klager over alt regnet eller buekorpene.

1. Meld flytting til Bergen

Ved å melde flytting bidrar du med verdifulle skattekroner til Bergen. Skatteetaten og Posten har samordnet sine netjtjenester for å gjøre det enklere å melde flytting. Samtidig som du melder flytting til folkeregisteret på skatteetaten.no, kan du dermed melde fra om varig adresseendring til Posten.

www.skatteetaten.no

2. Lær deg Nystemten

Dette er Bergens bysang. Når denne sangen spilles, reiser alle bergensere seg – mange legger hånden på hjertet – og synger så høyt de kan. Du finner melodien ved å skrive *Nystemten* i søkefeltet på www.youtube.com.

*Jeg tog min nystemte Cithar i Hænde;
Sorgen forgik mig paa Ulrikens Top.
Tænkte paa Bauner, om de skulde
Brænde,
og byde Mandskab mot Fienden op;
følede Freden, blev glad i min Aand,
og greb til min Cithar med legende
Haand.*

*Jeg drak den Skaal, som mig Ulriken
skienkte,
drikker den samme, I, som have Viin!
Hver, som oprigtig mod Fødeby tænkte;
Lod denne Munterheds Skaal være sin.
Held for vort Bergen, for Fødeland Held!
Gid alting maa blomstre fra Fiere til
Field!*

3. Bli venn med regnet

Ingenting er mindre bergensk enn folk som sutrer over været. Ekte bergensere lar seg ikke stoppe av at det faller noen dråper fra oven. Kjøp deg regnklær, og husk alltid å ta med en paraply når du skal ut. Veien fra skyfri himmel til regn er kort i Bergen, så det er ikke usannsynlig at det kommer til å regne i løpet av dagen selv om solen skinner når du går ut. Ekte bergensere har en egen evne til å holde seg tørre i vått vær.

4. Finn en strategi for hvordan du skal overleve patriotismen

Bergensere er patriotiske, og det kommer de alltid til å være. Den

som ikke finner en måte å leve med patriotismen på, overlever ikke lenge i denne byen. Å krangle med bergensere om bergensernes fortrefelighet er ingen god langsiktig strategi. Da kan det heller lønne seg å satse på total ignoranse av alle patriotiske utspill, eller du kan forsøke å se på det hele som et antropologisk studium der du betrakter en vilt fremmed art. Ellers er uttrykket *If you can't beat them, join them* noe som også fungerer i Bergen. Ingen andre i dette landet har så mye gøy med sin egen identitet som bergenserne, så hvorfor ikke bare kaste seg ut i det og være like patriotiske som oss? Å begynne å heie på Brann er for eksempel en sikker vinner hvis du ønsker rask integrering i det bergenske samfunnet. Uansett hvilken strategi du velger, kan det lønne seg å forsøke å få både innfødte og innflyttede venner. De første klarer du neppe å unngå å få med tanke på hvor mange utadvendte og pratesyke bergensere du kommer til å møte, men husk at du også vil trenge kontakt med andre som er i samme situasjon som deg, slik at du en gang i blant kan få et pusterom fra det hele.

5. Lær deg bergenske ord og uttrykk

Ikke prøv å snakke dialekten – det er det ingen i verken Bergen eller resten av Norge som vil høre. Men det kan være greit å vise at du forstår noen av de mest elementære bergenske uttrykkene:
Boss: søppel
Daffe: drive dank
Daier: pupper
Dryle: forte seg
Drøle: somle
Bekkalokk: kumløkk
Belite seg: å godta noe
Brelebarn: et bortskjemt bergensbarn
Fjuge: fuske
Fyre: drikke store mengder alkohol
Grådig: veldig
Gå mann: overrasket utrop
Kjusa deg: 'så heldig du er!'
Kjuagutt: bergensk gutt full av fantestreker
Luddi: lurt

Månebedotten: himmelfallen, lamslått av overraskelse
Naien: nesen
Slitan: ord som brukes til å gratulere noen som har fått noe nytt
Tidi: morsomt
Tjommi: kamerat
Undikk: truse

6. NB! Dette bør du aldri si!

Stort sett har bergensere en viss selvironi og tåler det meste, men hvis du ønsker å være på trygg grunn i begynnelsen, bør du holde deg unna disse utsagnene:

- Buekorpene bråker.
- Det er i Oslo mesteparten av verdiskapningen skjer.
- Sissel Kyrkjebø synger falskt.
- Brann hadde flaks som vant serien i fjor.
- Det regner hele tiden i Bergen.
- Det er meningsløst å ha *Nystemten* når man har *Ja, vi elsker*.
- Trønderbart er stilig.

7. Kjenn byfjellene

Mange bergensere har en enorm detaljkunnskap om geografiske forhold i byen, og noen av de mest elementære stedene i byen kan du like gjerne lære deg, først som sist. Bergenserne er spesielt glade i byfjellene sine, og du vil vinne mange hjerter hvis du får lokalkunnskap om det bergenske terrenget. Bergen kalles byen mellom de syv fjell, og det diskuteres ofte heftig hvilke syv fjell det er snakk om. I den årlige syvfjellsturen er det Sandviksfjellet, Fløyfjellet, Ulriken, Damsgårdsfjellet, Løvestakken, Lyderhorn og Rundemannen som bestiges.

For øvrig er det bare å være seg selv og dyrke sin annerledeshet i annerledesbyen Bergen.

bergenser

FOTOMONTASJE: RAGNAR BOE

Taper millioner på trege studenter

Det bor cirka 10 000 studenter i Bergen som ikke har meldt flytting hit, og Bergen går dermed glipp av 100 millioner skatte kroner årlig.

TEKST: ROLF HORDNES

Alle som flytter, plikter å gi melding til folkeregisteret innen åtte dager etter innflytting. Det er straffbart ikke å melde flytting. Likevel unnlater en tredjedel av studentene å gjøre dette, og skattepengene deres havner dermed i kommunene de opprinnelig kommer fra.

Kunne økt kulturtilbudet

– Det koster å drive en så stor by som Bergen, og skatten folk betaler er den viktigste inntekten kommunen har, fordi vi selv kan bestemme hva pengene skal brukes til, sier kemneren i Bergen, Lasse Hunsrød.

– Har du flyttet til Bergen for å jobbe eller studere eller begge deler, kan du like godt melde flytting. Da kommer skattepengene dine til nytte der du tross alt er og lever mesteparten av tiden, sier han.

For kulturglade studenter ville det for eksempel betydd at Kulturbyen Bergen kunne gitt innbyggerne sine førti prosent flere kulturopplevelser eller fem gratis kinobilletter til alle innbyggere hvert år.

Er selv innflytter

Kemneren er selv innflytter og kom til Bergen fra Tønsberg på begynnelsen av 70-tallet for å gå på Sjøkrigsskolen. Han har bodd her siden. Offisielt ble han bergenser den dagen han la flyttemeldingen i postkassen.

– Ellers er vel det å bli bergenser en gradvis prosess, påpeker han.

Har det hendt at du noen gang har angret på at du flyttet hit?

– Ja, det har hendt når regnet har bøttet ned i ukevis.

Hva er det beste med Bergen, da?

– Stoltheten til innbyggerne og den kompakte intime byen.

5 Den bortkomne bergenseren

Å flytte bort fra Bergen kan i mange tilfeller forsterke bergenskheden i en bergenser. Mange er aldri mer patriotisk enn de årene de bor i en annen by. Den bortkomne bergenser har imidlertid i mange tilfeller forlotte byen sin for alltid, men han har fortsatt den bergenske ånden i seg. Ofte har han et svært nostalgisk forhold til sin by, og han liker aller best de delene av byen som fortsatt er slik de var før, da han selv bodde her. Den bortkomne bergenser lurer ofte på om han skal flytte tilbake til byen sin en dag, men blir ofte værende i utenbyshet på grunn av familie og venner han har fått gjennom årenes løp.

DET BESTE SOM KAN SKJE EN BORTKOMMEN BERGENSER?

Følelsen han får hver gang han akkurat har ankommet byen i sitt hjerte og kjenner bergensk grunn under føttene sine.

